

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyně Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci

žalobkyně: **K. M.**
zastoupena Mgr. Janem Plintou, advokátem sídlem 720 00 Ostrava,
Místecká 329/258

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlím 225 08 Praha 5, Křížová 25

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2021, ve věci invalidního důchodu

takto:

I. Rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2021 **se zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

II. Žalovaná je **povinna** zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 7 865 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení rozhodnutí žalované ze dne 21. 7. 2021 č. j. X, jímž byly zamítnuty její námitky proti rozhodnutí ČSSZ ze dne 23. 4. 2021 č. j. X, kterým byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. stupně od 9. 12. 2020 a uvedené rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno. Žalobkyně namítala nesprávný závěr žalované o vzniku data invalidity I. stupně od 9. 12. 2020. Žalované vytkla, že napadené rozhodnutí je v tomto ohledu vnitřně rozporné a nelogické, neboť, jestliže je rozhodujícím onemocněním, které snížilo její pracovní schopnost o 35 %, lehká mentální retardace s IQ 63, je jednoznačné, že trpí lehkou mentální retardací minimálně již od roku 2007. Zdůraznila, že doložila žalované zprávu z psychologického vyšetření ze dne 12. 3. 2007, v níž klinický psycholog dospěl k závěru, že trpí lehkou mentální retardací. Tento závěr byl znovu potvrzen i vyšetřením ve Speciálně pedagogickém centru pro mentálně postižené dne 16. 4. 2013. Zdůraznila, že lehkou mentální retardací trpí minimálně od 12. 3. 2007, což bylo potvrzeno i vyšetřením dne 16. 4. 2013. Vzhledem k charakteru onemocnění je evidentní, že se v průběhu času její zdravotní stav nemohl zlepšit (IQ se nezvýšilo). Rozhodnutí žalované je nezákonné, neboť měla být uznána invalidní již od data 16. 4. 2013, jak sama navrhovala v žádosti o invalidní důchod.
2. Žalovaná v písemném vyjádření navrhla zamítnutí žaloby.
3. Ze správních spisů bylo zjištěno, že rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 4. 2021 č. j. X byl žalobkyni přiznán invalidní důchod pro invaliditu I. stupně od 9. 12. 2020. Podkladem rozhodnutí byl posudek Okresní správy sociálního zabezpečení v Ostravě ze dne 23. 2. 2021, podle jehož závěrů rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je lehká mentální retardace – IQ 63. Posuzující lékař stanovil datum vzniku invalidity datem 9. 12. 2020, tj. ke dni psychologického vyšetření. Posuzující lékař dospěl k závěru, že od 24. 1. 2013 do 8. 12. 2020 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kap. IV., položce 2b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 25 %. Od 9. 12. 2020 je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti zdravotní postižení uvedené v kap. V., položce 8b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 45 %.
4. Proti označenému rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 23. 4. 2021 podala žalobkyně námitky, o nichž žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 21. 7. 2021. Žalobkyně v námitkách kromě jiného uvedla, že lehkou mentální retardací trpěla již od dětství, jak plyne ze zprávy PhDr. N., klinické psychologky, ze dne 12. 3. 2007. Žalobkyně rovněž odkazovala na lékařskou zprávu Mgr. S. ze Speciálně pedagogického centra pro mentálně postižené ze dne 16. 4. 2013. Žalobkyně poukázala na to, že není zcela jasné, na základě jaké rozvahy a jakého názoru dospěl správní orgán k závěru, že její zdravotní stav byl jiný v roce 2013 než v roce 2020. Požadovala, aby invalidita pro invaliditu I. stupně jí byla přiznána od data plnoletosti. O námitkách

žalovaná rozhodla žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 21. 7. 2021 tak, že námitky zamítla a rozhodnutí ČSSZ ze dne 23. 4. 2021 č. j. X potvrdila. Žalovaná vycházela z posudku o invaliditě vypracovaného posudkovým lékařem LPS ČSSZ ze dne 14. 7. 2021, v jehož posudkovém závěru se uvádí, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je lehká mentální retardace – IQ 63, jde o zdravotní postižení uvedené v kap. V., položce 8b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 35 %. Datum vzniku invalidity posuzující lékař stanovil dnem 9. 12. 2020, kdy žalobkyně absolvovala klinicko – psychologické vyšetření Mgr. J.

5. Z posudku Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě ze dne 14. 12. 2021, který si zdejší soud vyžádal v tomto řízení, bylo zjištěno, že k datu vydání napadeného rozhodnutí byla žalobkyně invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Šlo o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. Posudková komise uvedla, že vznik invalidity s požadovaným datem před lednem 2013 nelze prokázat. Rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V., položka 8b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., pro které se stanovuje míra poklesu pracovní schopnosti 40 %. Jedná se o mentální postižení lehkého stupně. Bez bližšího odůvodnění posudková komise konstatovala, že nebyl shledán důvod k přiznání dané invalidity v dřívějších letech a vyslovila názor, že posudkoví lékaři LPS OSSZ a LPS ČSSZ vycházeli ze správného použití posudkových kritérií a zdravotní stav byl posouzen v souladu se zákonem č. 155/1995 Sb., a vyhlášky č. 359/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Posudek obsahuje výčet podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn a zjištění ze stěžejních lékařských nálezů.
6. Žalobkyně následně u soudního jednání přednesla své výhrady k závěrům uvedeného posudku a zdůraznila, že její stěžejní námitkou je datum vzniku invalidity, které bylo posouzeno i v předchozím řízení nesprávně a k této stěžejní námitce se posudková komise dostatečně nevyjádřila. Fakticky se řádně touto námitkou ani nezabývala. Žalobkyně uvedla, že předložila dva posudky psychologů, kteří již v roce 2007 a posléze i v roce 2013 konstatují, že již v té době trpěla lehkou mentální retardací. Je nelogické, aby se v mezidobí její IQ zvýšilo.
7. S ohledem na námitky žalobkyně si soud vyžádal srovnávací posudek u PK MPSV ČR v Brně. Žalobkyně byla jednání posudkové komise přítomna a členem posudkové komise MUDr. M. R., odbornost psychiatrie, také vyšetřena. Posudek obsahuje výčet podkladové dokumentace, z níž posudková komise vycházela, diagnostický souhrn, zjištění ze stěžejních lékařských nálezů a vyšetření při jednání posudkové komise. V posudkovém zhodnocení je uvedeno, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně je snížení intelektových schopností do středního pásma lehké mentální retardace. Ostatní onemocnění uvedená v diagnostickém souhrnu nesnižují výkonnost organismu. U žalobkyně se jedná o lehkou mentální retardaci s narušením adaptivního chování, sníženou úroveň sociálních dovedností, ovládací a rozpoznávací schopnosti jsou zachovány, výkon některých denních aktivit je omezen. Posudková komise MPSV ČR v Brně stanovila datum vzniku invalidity odlišně od lékařů LPS a ČSSZ i PK MPSV v Ostravě. Datum vzniku invalidity určila datem 24. 1. 2013. Nález Speciálně pedagogického centra pro mentálně postižené ze dne 16. 4. 2013 potvrzuje, že globální intelektové schopnosti žalobkyně jsou situovány v dolní polovině pásma lehké mentální retardace. V profilu mírně převažuje názorová složka nad verbální. Z medicínského

hlediska pokles mentálních schopností je vrozený defekt intelektu a byl prokázán do 18 let věku, stejně tak i po 18. roce věku, tedy i v den osmnáctých narozenin. K námitce o invaliditě z mládí posudková komise uvedla, že u lehké mentální retardace, kdy invalidita od samotného počátku, tj. od narození, nedosahuje funkčně invalidity III. stupně, není dle § 42 zákona č. 155/1995 Sb., hodnotitelná jako tzv. invalidita z mládí. Posudková komise učinila závěr, že rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti je zdravotní postižení uvedené v kap. V., pol. 8, písm. b) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., ve znění platném od 1. 1. 2010. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila posudková komise ve výši 40 %. Dle posudkové komise samotné mentální postižení by bylo hodnoceno na dolní hranici daného procentního pásma. Polovina pásma byla zvolena s ohledem na ostatní onemocnění. Žalobkyně je schopna využít dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, eventuálně i pokračovat v předchozí výdělečné činnosti. Je schopna výdělečné činnosti bez zcela mimořádných podmínek.

8. Soud konstatuje, že stěžejní otázkou bylo posouzení zdravotního stavu žalobkyně a sporným bylo datum vzniku invalidity. Den vzniku invalidity stanovila žalovaná až datem 9. 12. 2020, zatímco žalobkyně namítala, že invalidní byla již minimálně od 12. 4. 2007, což bylo potvrzeno i vyšetřením dne 16. 4. 2013 a požadovala, aby byla uznána invalidní již od 16. 4. 2013. V soudním řízení ve věcech důchodového pojištění posuzuje zdravotní stav žalobce ve vztahu k určení invalidity a jejího stupně Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR svými posudkovými komisemi, jak plyne z § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Tato komise je oprávněna nejen k celkovému posouzení zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti žalobce, ale též k posouzení schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkového závěru o invaliditě, jejím vzniku, trvání a zániku. Z tohoto důvodu byl vyžádán shora citovaný odborný lékařský posudek od Posudkové komise MPSV ČR v Ostravě. Náležitosti posudku upravuje ust. 7 vyhl. č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míra poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Ads 23/2018-37).
9. Jak bylo uvedeno výše, správní soud sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise je úplný a přesvědčivý (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 13/2003-54), příp. zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena.
10. Krajský soud při hodnocení posudku posudkových komisí dospěl k závěru, že toliko srovnávací posudek PK MPSV ČR v Brně je úplný a přesvědčivý. Posudková komise ve srovnávacím posudku přesvědčivě vysvětlila, jaké zdravotní postižení je rozhodující

příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně, včetně jeho hodnocení v rámci kategorizace dle přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity a řádně také odůvodnila i datum vzniku invalidity, které stanovila datem 24. 1. 2013. Dle tohoto posudku je rozhodující příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti lehká mentální retardace. Jde o zdravotní postižení uvedené v kap. V., položka 8, písm. b) přílohy k vyhl. č. 359/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Míru poklesu pracovní schopnosti stanovila PK MPSV v Brně ve srovnávacím posudku ve výši 40 %. Samotné mentální postižení hodnotila na dolní hranici daného procentního pásma. Polovinu pásma zvolila s ohledem na ostatní onemocnění. Posudková komise konstatovala, že z medicínského hlediska pokles mentální schopnosti je vrozený defekt intelektu a byl prokázán do 18 let věku, stejně tak i po osmnáctém roku věku, tedy i v den osmnáctých narozenin žalobkyně 24. 1. 2013. Posudková komise se rovněž vyjádřila i k námitce ohledně invalidity z mládí a uvedla, že u lehké mentální retardace, kdy invalidita od samotného počátku, tj. od narození, nedosahuje funkční invalidity III. stupně, není dle § 42 zákona č. 155/1995 Sb., hodnotitelná jako tzv. invalidita z mládí. U žalobkyně jde o invaliditu I. stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Krajský soud proto vzhledem k úplnosti a přesvědčivosti srovnávacího posudku, z něho vycházel. Krajský soud v souladu s ust. § 78 odst. 1 s.ř.s. přezkoumávané rozhodnutí žalované zrušil pro vadu řízení, kterou spatřuje v nesprávně zjištěném skutkovém stavu ohledně data vzniku invalidity žalobkyně a věc vrací správnímu orgánu k dalšímu řízení podle § 78 odst. 4 s.ř.s. V dalším řízení je žalovaná vázána právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku ohledně data vzniku invalidity I. stupně dne 24. 1. 2013. Při přezkoumání napadeného rozhodnutí soud respektoval ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s., vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů.

11. Podle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s. soud uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 7 865 Kč k rukám jejího zástupce (§ 149 o.s.ř., zákona č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů, aplikovaného na základě § 64 s.ř.s.), ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku podle § 160 odst. 1 o.s.ř. (aplikovaného dle § 64 s.ř.s.). Náklady řízení sestávají z nákladů právního zastoupení, a to z odměny za 5 úkonů právní pomoci po 1 000 Kč podle § 11, § 9 odst. 2, § 7 vyhl. č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, advokátního tarifu (příprava a převzetí zastoupení, sepsí žaloby, sepsí vyjádření k závěrům PK MPSV ČR v Ostravě – podání z 6. 1. 2022, zastoupení žalobkyně u dvou jednání, a to dne 18. 1. 2022 a 31. 5. 2022, pěti režijních paušálů po 300 Kč dle § 13 odst. 4 citované vyhlášky k uvedeným 5 úkonům právní služby). Odměna a náhrady činí celkem 6 500 Kč. K těm dále náleží i 21 % DPH z částky 6 500 Kč, což je částka 1 365 Kč, přičemž zástupce žalobkyně doložil, že je plátcem této daně. Náklady řízení tak činí celkem 7 865 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

[Zadejte text.]

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 31.05.2022

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.